

Abstract.

Kireytseva OV Genetically modified products in Ukraine.

The article analyzes the market of genetically modified products in Ukraine. Analyzed the opinions of scientists about the safety of genetically modified organisms (GMOs) are diverging. The author notes that some experts believe: enter the food chain of the human or animal transgenic structures can lead to unpredictable effects on their health. The potential impact of GMOs on the environment and human health is one of the most controversial issues in society today. On the basis of scientific and statistical data in the article the trends of Ukrainian market of genetically modified products. During this study, the following general scientific methods as analysis and synthesis, induction and deduction. Also: a statistical method, the balance sheet method, comparative method, etc.

Key words: *GMO, genetically modified products market in Ukraine, agricultural products, environmental risks.*

УДК 658.14.17 (477)

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ЯК ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

**КОЛОМІЄЦЬ Н.О., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ЗООВЕТЕРИНАРНА АКАДЕМІЯ,
ПАВАЛЧЕНКО В.М., К.Ю.Н., СТ. ВИКЛАДАЧ,
ХАРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ФІНАНСІВ УДУФМТ,
КОЛОМІЄЦЬ О.П., АСПІРАНТКА*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.В. ДОКУЧАЄВА**

Постановка проблеми у загальному вигляді. Ринкова економіка визначає конкретні вимоги до системи керування підприємствами. Необхідним стає більш швидке реагування на зміну господарської ситуації з метою підтримки стійкого фінансового стану і постійного удосконалення виробництва відповідно до зміни кон'юнктури ринку.

Визначення фінансового стану підприємства є досить актуальною проблемою в наш час. Залежність стабільності пов'язане з використанням певної системи показників, які повинні чітко відображати надходження, використання фінансових ресурсів. Дослідження фінансової діяльності на основі фактичної інформації дає кількісну та якісну характеристику змін, що відбулися на

виробничому підприємстві відносно заданої програми. З його допомогою вибираються варіанти управлінських рішень, які спрямовані на відвернення причин негативних відхилень і створення сприятливих умов для розвитку прогресивних явищ. Розкриваються невикористані можливості, реалізація яких дозволяє або прискорити розвиток підприємства в цілому, або перевести його на більш ефективний режим функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досягнення стійкого фінансового стану і конкурентоздатності вимагає глибокого, науково – обгрунтованого аналізу фінансових і господарських відносин. Дослідженню основних теоретичних категорій комплексної оцінки фінансово – економічного стану підприємств присвячені праці закордонних і вітчизняних економістів: І. Бланка, Р. Брейлі, О. Заруби, В. Ковальова, О. Пилипченка, Е. Стоянової, Е. Хелфферта, О. Шеремета, А. Пельтек та ін. Всі автори дослідили чимало проблем стосовно фінансового стану підприємства, і велику увагу приділяли показникам фінансового аналізу.

При всій значимості проведення наукових досліджень окремі питання формування ефективної фінансової діяльності підприємства вивчені недостатньо. Вимагають подальшого розвитку питання розробки конкретних механізмів пошуку і реалізації внутрішніх резервів підвищення результативності функціонування суб'єктів господарювання. Істотна практична значимість даної проблеми для розвитку підприємств підкреслює об'єктивний характер актуальності теми статті.

Формулювання цілей статті. Ціллю статті є дослідження методологічних аспектів фінансового стану підприємства. Завданням дослідження є визначення змісту фінансового стану, що складаються в процесі комплексної оцінки фінансової діяльності підприємства в ринкових умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних умовах кожне підприємство повинно чітко орієнтуватись у складному лабіринті ринкових відносин, правильно оцінювати виробничий та економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства так і підприємств – партнерів.

Фінансовий стан – це здатність (спроможність) підприємства фінансувати свою діяльність. Він характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, які необхідні для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання, фінансовими взаємовідносинами з

іншими юридичними та фізичними особами, платоспроможністю та фінансовою стійкістю.

Аналізувати фінансовий стан будь – якого підприємства є нагальною необхідністю. Фінансовий аналіз - це засіб оцінки і прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської звітності. Фінансовий аналіз може виконуватися як управлінським персоналом самого підприємства, так і будь – яким зовнішнім аналітиком.

Результати фінансового аналізу використовуються для планування, контролю та прогнозування фінансового стану підприємства. Його мета встановити планомірне надходження грошових коштів і розмістити власні та позичені кошти таким чином, щоб забезпечити нормальне функціонування підприємства, одержання максимального прибутку та ефективного управління ним, а також запобігання банкрутства.

Головна мета аналізу фінансового стану – своєчасно виявити й усувати недоліки у фінансовій діяльності та знаходити резерви поліпшення фінансового стану підприємства і його платоспроможності.

При цьому необхідно вирішити такі завдання:

1. На підставі вивчення взаємозв'язку між різними показниками виробничої, комерційної і фінансової діяльності дати оцінку виконання плану з надходження фінансових ресурсів та їх використання з позиції поліпшення фінансового стану підприємства.

2. Прогнозування можливих фінансових результатів, тобто прибутку та рентабельності, виходячи з реальних умов господарської діяльності й наявності власних і позикових ресурсів, розроблення моделей фінансового стану за різних варіантів використання ресурсів.

3. Розроблення конкретних заходів, які спрямовані на ефективніше використання фінансових ресурсів і зміцнення фінансового стану підприємства.

Аналіз фінансового стану має допомогти фінансовим аналітикам обґрунтувати свої фінансові плани, виявити слабкі місця у фінансових операціях підприємства, вжити відповідних заходів, які допоможуть виправити становище, прийняти рішення про ефективніше вкладання коштів і ресурсів, скоригувати напрями майбутньої діяльності підприємства.

Успішна діяльність підприємства в умовах ринку значною мірою залежить від того як здійснюється комплексний і складний процес управління підприємством, суть якого зводиться до пошуку і

прийняття найбільш ефективних рішень і їх практичного здійснення. У процесі розвитку економіки України все більшої значущості набуває системний підхід до управління підприємствами. Тут виникає потреба аналізу об'єкта дослідження – суб'єкта господарювання – як складної економічної системи. Економічна система вимагає тісного взаємозв'язку всіх її елементів і частин. Отже, системний підхід дозволяє розробити умови оптимізації роботи підприємства в цілому.

Обґрунтування оптимальних управлінських рішень як функції регулювання, так і інших основних функцій управління. Тут дослідження фінансової діяльності допомагає встановити і оцінити вплив позитивних факторів на прийняття рішення.

В ході виконання оцінки результатів діяльності підприємства з допомогою її дослідження максимально виявляються і вимірюються внутрішньо – господарські резерви підвищення її економічної і соціальної ефективності, встановлюються шляхи їх реалізації. В процесі такої роботи виділяють дві складові, що формують цільову орієнтацію комплексного дослідження фінансової діяльності підприємства:

1. Дослідження, спрямоване на обґрунтування управлінських рішень на різних рівнях і для різних суб'єктів обумовлених часових параметрах. Це означає, що при прийнятті рішень у ринковій економіці повинна бути повна відповідальність за прийняте рішення і результати його дій.

2. Вибір і обґрунтування механізмів реалізації управлінських рішень (вибір механізму, впровадження впливу на економічне середовище).

Для реалізації поставлених завдань в умовах ринкових відносин завдання дослідження фінансової діяльності підприємства орієнтується на вирішення таких груп завдань:

– об'єктивна оцінка роботи підприємства та її місце і стан на внутрішньому та зовнішньому ринках;

– система завдань з пошуку ринкової ніші підприємства, оцінка ємкості ринку і динаміки його насичення. Кожне підприємство має знайти оптимальний для себе план виробничої діяльності;

– оцінка діяльності всіх контрагентів ринку;

– оцінка діяльності підприємства за критеріями кінцевих виробничо-фінансових результатів та за рівнем конкурентоспроможності продукції;

– оцінка ефективності організаційно – технічних заходів та діючих систем менеджменту.

В умовах ринкових відносин виділяють три комплекси задач дослідження фінансової діяльності підприємства:

1. Вивчення потенційних можливостей і системи регулювання в економічній діяльності підприємства;
2. Дослідження виробничих та фінансових результатів діяльності підприємства;
3. Аналіз наслідків фінансової діяльності підприємства та ефективності менеджменту.

У процесі комплексного дослідження фінансової діяльності найбільш важливим є етап моделювання комплексного аналітичного процесу. Загальна модель комплексного дослідження фінансової діяльності включає в себе десять аналітичних блоків:

1. Попередній огляд показників роботи підприємства.
2. Аналіз організаційно – технічного рівня виробництва.
3. Аналіз соціально – екологічних аспектів виробництва.
4. Аналіз виробничої потужності основних засобів.
5. Аналіз використання матеріалів.
6. Аналіз використання трудових ресурсів.
7. Аналіз виробничих програм.
8. Аналіз собівартості продукції.
9. Аналіз фінансових результатів і фінансового стану підприємства.
10. Аналіз ефективності систем управління і форм господарювання.

Методика комплексного дослідження фінансової діяльності передбачає певну структуру і її елементів, що забезпечує її науковість і можливість організації.

Методику дослідження фінансової діяльності підприємства розуміють як послідовність певних прийомів обробки інформації з виділенням структурних елементів методики у двох площинах:

– за соціально-економічними аспектами (системних об'єктів дослідження, системних цілей, системних техніко – економічних показників і системи факторів);

– за організаційно-технічними аспектами (сім системних способів і прийомів, системи інформаційного забезпечення, системи машинного забезпечення).

Комплексне дослідження фінансової діяльності підприємства, що охоплює моніторинг, фіксування фактичних (очікуваних) значень у динаміці й аналітичну оцінку певної сукупності показників підприємницької роботи, варто проводити за наперед визначеною схемою, декілька етапів:

1. Складання плану дослідження фінансової діяльності;
2. Підготовка матеріалів;
3. Попередня оцінка результатів комплексного дослідження фінансової діяльності підприємства;
4. Аналіз причин динамічних змін показників діяльності підприємства;
5. Остаточна оцінка результатів комплексного дослідження фінансової діяльності підприємства.

Висновки. Показники оцінки фінансового стану підприємства мають бути такими, щоб усі ті, хто пов'язаний із підприємством економічними відносинами, могли одержати відповідь на запитання, наскільки надійне підприємство як партнер з фінансового погляду, а отже, прийняти рішення про економічну доцільність установавання таких відносин з підприємством. У кожного з партнерів підприємства – акціонерів, банкірів, податкових адміністрацій – свій критерій економічної доцільності. Тому й показники оцінки фінансового стану мають бути такими, щоб кожний партнер зміг зробити вибір, виходячи з власних інтересів.

Дослідження фінансової діяльності на основі фактичної інформації дає кількісну та якісну характеристику змін, що відбулися на підприємстві відносно заданої програми. З його допомогою вибираються варіанти управлінських рішень, які спрямовані на запобігання причин негативних відхилень і створення сприятливих умов для розвитку прогресивних явищ. Розкриваються невикористані можливості, реалізація яких дозволяє або прискорити розвиток підприємства в цілому, або перевести його на більш ефективний режим функціонування.

Література.

1. **Бланк І.А.** Антикризисное финансовое управление предприятием: [учебник] / **И.А. Бланк**. – М. : Эльга, 2006. – 672 с.
2. **Бланк І.А.** Финансовый менеджмент: [учебный курс] / **И.А. Бланк**. – К. : Ника-Центр, 1999. – 528 с.
3. **Брейли Р.** Принципы корпоративных финансов / **Р. Брейли, С. Майерс**. – М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 1997 – 1088 с.
4. **Ковалев В.** Финансовый анализ: методы и процедуры / **В. Ковалев**. – М. : ФиС, 2006. – 560 с.
5. **Поддєрьогін А.М.** Финансовий менеджмент: [підручник] / Под ред. проф. **А.М. Поддєрьогіна**. – К. : КНЕУ, 2005. – 536 с.
6. **Подольська В.О.** Финансовий аналіз: [навчальний посібник] / **В.О. Подольська, О.В. Ярш**. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.

7. Хелферт Эрик А. Техника финансового анализа / [А. Эрик Хелферт]; пер. с англ. под ред. А.П. Бельх. – М.: ИНФРА-М, 2001 – 207 с.

8. Шеремет А.Д. Методика финансового анализа: [Учеб. и практ. пособие] / А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулин, Е.В. Негашев. – [3-е изд. перераб. и доп.]. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 207 с.

References.

1. **Blank IA.** (2006). *Antikrizisnoe finansovoe upravlenie predpriatiem [Anti-crisis financial management of the enterprise]*. Moscow: Elga, p. 672 [in Russian].

2. **Blank IA.** (1999). *Finansovyy menedzhment [In financial management]*. Kyiv, Nick-Center, p. 528 [in Russian].

3. **Breyli R., and Myers S.** (1997). *Principy korporativnyh finansov [Principles of corporate Finance]*. Moscow: ZAO «Olimp-Biznes», p. 1088 [in Russian].

4. **Kovalev B.** (2006). *Finansoviy analiz: metody i procedury [Financial analysis: methods and procedures]*. Moscow: FiS, p. 566 [in Russian].

5. **Podderogin A.M.** (Ed.). (2005). *Finansoviy menedzhment [Financial Management]*. Moscow: KNEU, p. 536 [in Ukrainian].

6. **Podolska V.O., and Yarish O.V.** (2007). *Finansoviy analiz [Financial analysis]*. Kyiv: Center navchalnoi literaturi, p. 488 [in Ukrainian].

7. **Helfert Eric J.** (2001). *Tehnika finansovogo analiza [Technique of financial analysis]*. (Trans). A.P. Belyh (Ed.). Moscow: Infra-M, p. 207 [in Russian].

8. **Sheremet A.D., Sayfulin R.S., and Negashe E.V.** (2007). *Metodika finansovogo analiza [Methodology of financial analysis]*. (3 d ed.). Moscow: Infra-M, p. 207 [in Russian].

Анотація.

Коломієць Н.О., Павліченко В.М., Коломієць О.П.
Методологічні аспекти оцінки фінансового стану як основи ефективного управління підприємством.

У статті визначено, що аналіз фінансового стану підприємства є одним з головних питань в економічних науках. В процесі аналізу задіяні багато економічних показників, які можуть взаємодіяти і доповнювати один одного. Вихідним етапом методики комплексного дослідження фінансової діяльності є формування цілей і задач. В умовах ринку цілі і задачі формуються у невизначеному внутрішньому і зовнішньому середовищі, тому вони складаються за багатоваріантними оцінками. В економічній теорії пропонують і на практиці використовують два основні методи комплексного дослідження фінансової діяльності підприємства: перший – порівняльне аналітичне дослідження підприємницької діяльності даного підприємства, другий – дослідження господарської діяльності та фінансової результативності з використанням еталонної моделі підприємства, тобто визначення еталонних (найкращих за даних умов виробництва) значень певних показників і порівняння з ними фактично досягнутих у тому або іншому розрахунковому періоді.

Ключові слова: фінансовий аналіз, фінансовий стан, управлінські рішення, конкурентоздатність, результативність функціонування підприємств.

Аннотация.

Коломиец Н.А., Павличенко В.М., Коломиец О.П.

Методологический аспект оценки финансового состояния как основы эффективного управления предприятием.

В статье определено, что анализ финансового состояния предприятия является одним из главных вопросов в экономических науках. В процессе анализа задействованы многие экономических показателей, которые могут взаимодействовать и дополнять друг друга. Исходным этапом методики комплексного исследования финансовой деятельности является формирование целей и задач. В условиях рынка цели и задачи формируются в неопределенном внутренней и внешней среде, поэтому они составляются по многовариантными оценками. В экономической теории предлагаются и на практике используются два основных метода комплексного исследования финансовой деятельности предприятия: первый – сравнительное аналитическое исследование предпринимательской деятельности данного предприятия, второй – исследование хозяйственной деятельности и финансовой результативности с использованием эталонной модели предприятия, т.е. определение эталонных (лучших в данных условиях производства) значений определенных показателей и сравнение с ними фактически достигнутых в том или ином расчетном периоде.

Ключевые слова: финансовый анализ, финансовое состояние, управленческие решения, конкурентоспособность, результативность функционирования предприятий.

Abstract.

Kolomiets N.O., Pavlichenko V.M., Kolomiets O.P. Methodological Aspects of the Financial Sector Fundamentals of the Foundation of Effective Governance.

In statti it is known that the analysis of the financial institution is a part of one's head nourishment in economical sciences. In the process of analyzing the background of the economy, it is possible to get one and the same. V'ibidnym etap method of integrated dosloshdzhennya finansovoi diyalnosti i formvaniya tsile i i tasks. In the minds of the market, the goals and tasks are formed in an unrecognized internal and mediocre medium, that stink of storing oneself behind the bogatorvariantnyimi otsinki. In ekonomichniy teoriiy proponuyut i on praktitsi vikoristovuyut two osnovni method of complex doslidzhennya finansovoi diyalnosti pidpricmstva: Purshia – porivnyalne analitichne doslidzhennya pidpricmitskoi diyalnosti danogo pidpricmstva, others - doslidzhennya gospodarskoi diyalnosti that finansovoi rezultativnosti s vikoristannyam etalonnoi modeli pidpricmstva, tobtio viznachennya Etalon (naykraschib for danib minds virobnitstva) The meaning of the singing shows and portraits of them actually actually reached out to the author of the rozraunka period.

Key words: financial analysis, financial condition, management decisions, competitiveness, efficiency operation of enterprises.